

Voorstel aan de raad

Nummer: 141

Portefeuille: Burgemeester
Programma: 1 Veiligheid
Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Onderwerp:
Jaarstukken van de Veiligheidsregio Flevoland 2020

Vorgesteld besluit

Met bijgevoegde concept-brief uw zienswijze op de jaarstukken 2020 te geven, met daarin opgenomen dat de raad zich niet kan vinden in het voorstel om het positief resultaat te doteren aan de algemene reserve en de Veiligheidsregio te verzoeken eventuele meerkosten voortvloeiend uit de (toekomstige) wijziging van de gemeenschappelijke regeling (verdeelsleutel) kaderstellend binnen de begroting op te lossen; deze uiterlijk 26 mei a.s. in te dienen bij het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Urgentie Raad

Conform wettelijk kader uiterlijk 26 mei de zienswijze kenbaar te maken bij het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Samenvatting

De Veiligheidsregio dient haar jaarstukken voor 15 april aan te bieden aan de gemeenteraad conform artikel 17 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland.

De jaarstukken over het jaar 2020 zijn tot stand gekomen conform de richtlijnen die daarvoor gelden. Onderdeel van de jaarstukken vormt de accountantscontrole en bijbehorende accountantsverklaring. Het oordeel opgenomen in de accountantsverklaring is positief.

In de begeleidende brief bij de ontwerp-programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 wordt aangegeven dat er momenteel nog een geschillenprocedure loopt over de huidige vigerende gemeenschappelijke regeling in relatie tot de gewijzigde verdeelsleutel. De geschillencommissie heeft aangegeven korte termijn met een definitief advies te komen.

De jaarrekening 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.579.154,- zien. De Veiligheidsregio doet het voorstel om onder andere € 1.264.654,- hiervan toe te voegen aan de reserves om de toekomstige uitgaven in relatie tot het ingroeimodel naar de nieuwe kostenverdeelsleutel te financieren.

Samenvatting jaarverslag

Resultaten samenwerking Gooi en Vecht

De brandweerorganisaties van Flevoland en Gooi en Vechtstreek worden op directieniveau en op leidinggevend eenhoofdig aangestuurd. Daarbij werken eind 2020 vrijwel alle teamonderdelen intensief samen binnen hun taakvelden;

- De veiligheidsbureaus van de veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek vormen een gezamenlijk veiligheidsbureau Flevoland en Gooi en Vechtstreek dat alle taken gericht op crisisbeheersing uitvoert;

- Bestuurlijk is één gezamenlijk regionaal risicoprofiel en een gezamenlijk regionaal beleidsplan vastgesteld. Dit is een landelijke primeur: nergens in Nederland heeft een samenwerking op bestuurlijk niveau tot eenduidige borging van de wettelijk verplichte planvorming geleid;
- De financiële doelstellingen in het kader van de samenwerking zijn in 2020 gehaald. Hierbij is de verwachting dat ook de doelstelling in 2021 als realistisch gezien kan worden.

Covid-19

Nederland bevindt zich sinds maart 2020 in een crisis van ongekenne omvang. Ook binnen de Veiligheidsregio is vanaf die periode al onafgebroken sprake van een crisisorganisatie die maximaal is opgeschaald. Vrijwel een jaar onafgebroken in GRIP-4 is ongekend. De coronacrisisstructuur werkte, maar vroeg veel van de organisatiestructuur. Flexibele en interregionale samenwerking is nodig om het virus te bestrijden.

Binnen de bestrijding en beheersing van de Covid-19 crisis is duidelijk zichtbaar dat de lopende samenwerking loont. Ter ondersteuning en advisering van beide bestuurlijke beleidsteams is één Regionaal Operationeel Team vrijwel permanent bezet. De operationele leiding wordt hierbij ook centraal ingevuld door één Operationeel Leider die ook vrijwel permanent beschikbaar is voor de invulling van de benodigde taken. Met deze organisatievorm hebben beide bestuursorganen, met centraal ingerichte ondersteuning, hun autonoom bestuurlijke verantwoordelijkheden kunnen nemen. Binnen de bestrijding en beheersing van de Covid-19 crisis hebben de GHOR en Bevolkingszorg, onder vaak complexe omstandigheden, intensief en vakkundig hun taken uitgevoerd. Waarbij gemeenten zich geconfronteerd zagen met sterk wisselende noodverordeningen waar ook vaak veel vragen op kwamen die beantwoord dienden te worden. Op geneeskundig vlak is vooral veel energie gestoken in de opzet en continuering van bron- en contactonderzoek en de benodigde publieksvoorlichting rond de maatregelenpakketten.

Covid-19 heeft er ook toe geleid dat de Veiligheidsregio een aantal zaken niet heeft kunnen uitvoeren. Door de beperkingen die de crisis de hele maatschappij oplegt is het bijvoorbeeld niet mogelijk geweest om alle vakbekwaamheidsverplichtingen uit te kunnen voeren. Het was niet mogelijk om realistische vakbekwaamheidsmomenten voor de brandweer door te zetten. Om het benodigde vakmanschap op peil te houden is met creativiteit en flexibiliteit van organisatie en medewerkers geïnvesteerd in digitale leerstof en in kleinere samenstellingen geoefend. Zodra er binnen de crisis weer ruimte ontstaat, wordende benodigde activiteiten op het vlak van vakbekwaamheid opgepakt met behoud van de opgedane kennis.

Samenvoeging gemeenschappelijke meldkamers (inclusief CaCo-functie)

Eind 2019 is bekend geworden dat de lang verwachte realisatie van de gemeenschappelijke meldkamer Midden-Nederland vertraagd is tot 2025. Deze vertraging leidde tot een onhoudbare situatie voor de besturen van de beide Veiligheidsregio's en de beheerorganisatie van de meldkamers Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Er is hierop door de Landelijk Meldkamer Samenwerking (LMS) opdracht gegeven de gemeenschappelijke meldkamers Flevoland en Gooi en Vechtstreek versneld samen te voegen tot één gemeenschappelijke meldkamer voor de veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Na een intensief voorbereidingsproces, waarbij alle operationele diensten een intensief harmonisatieproces hebben doorlopen, is de gemeenschappelijke meldkamer Flevoland en Gooi en Vechtstreek op 15 september 2020 in Lelystad operationeel in dienst genomen.

De wettelijk verplichte functie van Calamiteiten Coördinator (CaCo) op de meldkamer is met het operationeel worden van de samengevoegde meldkamer volwaardig ingericht, zonder dat dit tot meerkosten heeft geleid.

Taakdifferentiatie

De brandweer is onderverdeeld in vrijwillige brandweermedewerkers en beroepsmedewerkers. Hierbij is altijd het uitgangspunt gehanteerd dat er geen verschil is in taakuitvoering en opleidingseisen. De inrichting van de operationele brandweerorganisatie wordt vormgegeven door beroepskrachten, vrijwillige opkomst, consignatie- en piketvormen en kazerneringsdiensten.

Europese regelgeving en juridische uitspraken hebben duidelijk gemaakt dat deze vorm en inrichting van de huidige brandweerorganisatie niet handhaafbaar is. Bezien vanuit de aanstelling (beroeps of vrijwillig) is er wel degelijk een onderscheid in taken noodzakelijk. Vanuit het Veiligheidsberaad is een denktank ingericht die samen met de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio toegewerkt hebben naar een denkkader, bestaand uit bouwstenen waarmee de benodigde verschillen wel gemaakt kunnen gaan worden. Binnen dit denkkader is intussen duidelijk dat, indien de ontwikkelde bouwstenen geëffectueerd moeten gaan worden, dit forse financiële en organisatorische gevolgen zal hebben voor de brandweerorganisatie binnen de Veiligheidsregio. Het algemeen bestuur heeft hierbij al aangegeven dat het rijks financiering randvoorwaardelijk is om stappen te kunnen zetten.

Brandweer

De jaarrekening geeft inzicht in het aantal incidenten in 2020. De cijfers laten zich goed vergelijken met eerdere jaren. Binnen het gegeven dat de algehele beschikbaarheid van vrijwillige brandweermedewerkers in toenemende mate onder druk komt te staan is het een prestatie van belang dat de resultaten van dit niveau zijn. Motivatie, betrokkenheid en samenwerking zijn hierbij belangrijke drijfveren.

Voorbereidingen omgevingswet

Binnen de Veiligheidsregio worden al langere tijd inspanningen en voorbereidingen gepleegd voor de invoering van de Omgevingswet. De verwachting is dat deze in 2022 van kracht wordt.

Als Veiligheidsregio is het van belang hierbij ook direct aangesloten te zijn bij de gemeentelijke diensten. Vanuit de Veiligheidsregio wordt direct aangesloten op zogenoemde gemeentelijke 'omgevingstafels' om meer verbinding te creëren. Met de invoering van de omgevingswet zal een nieuw digitaal stelsel ontstaan, waar de veiligheidsregio's hun bijdrage aan leveren. Door de koppeling van kadastrale en gebiedsgegevens aan gegevens over brandveiligheid, gebiedsrisico's en milieueffecten, ontstaat een beter inzicht in gegevens voor de burger.

Afsluitend

De beleidsmatige toelichting op de jaarstukken laat zien dat er goede resultaten geboekt zijn. Organisatie en bestuur hebben gezamenlijk een forse inspanning gepleegd om de nu nog lopende crisis te beheersen. Met betrokkenheid, motivatie en een hoge dosis professionaliteit zijn producten tot stand gekomen en besluiten genomen. Dit vraagt veel van de medewerkers en van de organisatie. Er zal daarom ook nadrukkelijk zorg en aandacht besteed moeten worden aan de fase van afbouw en herstel om als Veiligheidsregio de goede balans te herstellen.

Voorgaande besluitvorming

In samenhang bezien met de conceptzienswijze op de programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 met daarin opgenomen dat de raad zich niet kan vinden in de berekening en argumentatie van het weerstandsvermogen en het risicoprofiel (taakdifferentiatie).

Inleiding

De Veiligheidsregio dient haar jaarstukken voor 15 april aan te bieden aan de gemeenteraad conform artikel 17 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland.

Doel

De gemeenteraad in staat te stellen haar bevindingen te geven op de jaarstukken van de Veiligheidsregio Flevoland.

Argumenten

1. *Met bijgevoegde conceptbrief uw zienswijze op de jaarstukken 2020 te geven, met daarin opgenomen dat de raad zich niet kan vinden in het voorstel om het positief resultaat te doteren aan de algemene reserve en de Veiligheidsregio te verzoeken eventuele meerkosten voortvloeiend uit de (toekomstige) wijziging van de gemeenschappelijke regeling (verdeelsleutel) kaderstellend binnen de begroting op te lossen. Deze uiterlijk 26 mei a.s. in te dienen bij het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.*
 - a. Bij het vaststellen van het rapport "Doorontwikkeling Veiligheidsregio Flevoland" op 4 december 2019 is besloten om bestaande reserves te gebruiken voor de ingroei van de gemeentelijke bijdragen naar het gewenste niveau.
 - b. De geschillencommissie heeft nog geen definitief advies gegeven, echter wij schatten in dat de geschillencommissie voorstelt de ingroeiperiode te verlengen met 2 jaar (van 5 naar 7). Omdat op voorhand is besloten dat Almere en Lelystad bij verlenging van de ingroeiperiode geen nadeel mogen ondervinden. Zal een verlenging van de periode extra kosten met zich meebrengen die niet gedekt zijn (nadeel gemeente stijgen in 7 jaar naar de uiteindelijke bijdrage, terwijl de voordeel gemeente in 5 jaar dalen naar hun huidige bijdrage). Voorstel van de Veiligheidsregio is om deze kosten te financieren uit de reserve. De huidige reserve is volgens de Veiligheidsregio niet toereikend, wanneer de uitgangspunten zoals nu opgenomen in het weerstandvermogen van programmabegroting 2022 Veiligheidsregio gehanteerd worden. In dit geval zou er om het weerstandniveau op peil te houden, het positieve resultaat t.w. € 1.264.654,- gedoteerd moeten worden aan de algemene reserve.

- c. In de begroting 2022 is een risico van 2.1 miljard voor taakdifferentiatie opgenomen. Het niet doteren en in standhouden van het weerstandsvermogen is alleen mogelijk indien dit risico herzien wordt (zie VB ontwerp-programmabegroting 2022). Indien het risico van taakdifferentiatie wordt herzien kan een deel van het resultaat verhoudingsgewijs terug naar de gemeenten.

Kanttekeningen

De gemeente Lelystad heeft financieel baat bij de onlangs gewijzigde gemeenschappelijke regeling. Indien de uitkomst van de geschillencommissie leidt tot een 2e wijziging is afgesproken dat de gemeente Lelystad hiervan geen nadeel mag ondervinden. Een en ander mag dus niet leiden tot terug val op de oude gemeenschappelijke regeling.

Financiën

Bij het vaststellen van het rapport "Doorontwikkeling Veiligheidsregio Flevoland" op 4 december 2019 is besloten om bestaande reserves te gebruiken voor de ingroei van de gemeentelijke bijdragen naar het gewenste niveau. Bij de vaststelling op 25 maart 2020 van de Ontwerp-Programmabegroting 2021 is dit verder uitgewerkt en dit was met terugwerkende kracht vanaf 1-1-2020.

Egalisatiereserve ingroei gemeentelijke bijdragen

Vanaf 2020 zijn de bedrijfsreserves opgeheven en verdeeld over de algemene reserve en de egalisatiereserve ingroei gemeentelijke bijdragen (5 jaar). Deze laatstgenoemde is opgebouwd uit de vooraf afgesproken onttrekkingen ter mitigatie van de gemeentelijke bijdragen voor de jaren 2020 t/m 2024 voor een totaalbedrag van € 3.378.000. In 2020 is € 896.700 conform begroting onttrokken.

In de begeleidende brief bij de ontwerp-programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 wordt aangegeven dat er momenteel nog een geschillenprocedure loopt over de huidige vigerende gemeenschappelijke regeling in relatie tot de gewijzigde verdeelsleutel.

De jaarrekening 2020 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 1.579.154,- zien. De Veiligheidsregio doet het voorstel om onder andere € 1.264.654,- hiervan toe te voegen aan de reserves om de toekomstige uitgaven in relatie tot het ingroeimodel van 7 jaar naar de nieuwe kostenverdeelsleutel te financieren.

Vervolg

Zienswijze raad voor 26 mei kenbaar maken bij het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland

Bijlagen

1. Conceptzienswijze jaarstukken 2020 Veiligheidsregio Flevoland.
2. Aanbiedingsbrief van de Veiligheidsregio Flevoland met kenmerk VRFL-2233081
3. Jaarstukken 2020 van de Veiligheidsregio Flevoland

Lelystad, 4 mei 2021

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

de burgemeester,

A. Schepers

mr. H.M. Meijdam

